

Va viure. Va morir

VICENT PONS I FORNÉS*

Tot allò que perdura ho han fundat els poetes. Ho assegura un poeta, naturalment".

"La mort, en tu, és una ala reprimida".

Fuster era un ser excepcional, inqualificable, no integrable; era un geni encara per redescobrir. Solament, la lectura total de la seua obra fa possible comprendre, encara que parcialment, el personatge.

Si endinsar-se en la seua obra ja és una aventura del tot recomanable per a qualsevol esperit mínimament curiós per saber on pot arribar la intel·ligència humana, ja que Fuster ha escrit tantíssim sobre tot l'humà i també el diví. Però tot això no s'acaba en la pura erudició. Fuster és un provocador, és qui ha obert tants camins per conèixer-nos a nosaltres mateixos, què som, què podríem ser culturalment i política.

Per a contar-nos tantes coses ha utilitzat un llenguatge planer i senzill, com si conversara amb el lector, amb una didàctica que facilita la lectura dels seus treballs i que deixa penjat totalment al neòfit, amb ganes de tornar a llegir les seves històries.

Però, Fuster era molt més que l'escriptor i l'assagista no repetible. Amb fama de persona distant i altiva, poc assequible i de silenci monàstic, era humana-

ment un ser meravellós que anava molt més enllà en el seu tracte amigable, que conversava i tractava als seus amics amb una sensibilitat fora del comú.

Era precis enamorar-se d'ell. Irradiava un humor intel·ligent, a la volta subtil i corrosiu. Una delicadesa en el seu tracte que el feia estar pendent dels seus gestos i de les seves paraules. La seva timidesa d'un principi es convertia en una tendresa del poeta més sensible.

La veritat és que Fuster és més conegut com el gran assagista d'aquest segle. Però, per a l'interessat en conèixer al Fuster íntim del que ningú parla és precis anar a l'encontre del Fuster poeta. Ell mateix, amb eixa intenció d'amagar la seva sensibilitat a flor de pell, volia renunciar a ser fabricant de versos.

"Hi hagué un temps en què jo també escrivia versos. En vaig escriure massa, sens dubte".

Crec que en vares escriure massa pocs; set poemaris editats són tota una lliçó de poesia. En ells, eres tu mateix; en ells, està la clau per entendre concretament com són els teus sentiments, tot allò que volies amagar.

"Entra la nit, extens regne de l'evidència".

Els teus ulls parlaven darrere d'aquelles ulleres de vidres grossos i les teves celles d'àguila intel·ligent. Els teus ulls delataven els teus silencis d'amorosa complicitat.

"A mesura que avança, Déu es cobreix de coses".

Les teves mans eren una lliçó d'equilibri i de tendresa en el passeig per l'aire a l'encontre de les paraules justes. Per tantes

coses, has estat un regal meravellós com a mestre i com amic.

"He amat d'altres maneres, potser amb més paisatges, potser més inclinat a lleialtat o a vores".

"Amor, i et faig possible, i el nom de l'enyorança donat a la substància de Déu o del silenci, per ella significa ta claretat defesa, la pura raó teua".

L'equilibri dels teus gests, passar després a la frase escèptica i a la volta fraternalment lúcida, era l'expressió sempre racional d'allò que fa possible la contradicció humana. El teu agnosticisme era també l'afirmació d'una esperançada transcendència.

"Amar és ser etern; morir, ser lliure. Dues mentides que la carn imposa".

Ara ja s'ha consumat l'aventura de la vida. La mort, que tant et feia pensar, és una por realitzada. Ha començat la teva resurrecció de geni. Els incrèduls ja no tenen arguments, eres de tots nosaltres, has passat a ser memòria compartida.

"Ser nacionalista, avui, també és un anacronisme. Només que, en el fons, hi ha pobles que encara no poden ser res més que això. És absurd. Tristament absurd".

"La veritat és un invent horrible per a enganyar les mans de la gentada".

* Poeta.